

**Periodisk evaluering av bachelor og masterprogrammet i statsvitenskap
Universitetet i Oslo**

Thyra Johanna Tandberg Askevold (student)
Aud Kolberg (ambassadør, UD)
Leiv Marsteintredet (1.am., Universitetet i Bergen)
Bjørn Stensaker (prof. Universitetet i Oslo)

Oslo, september 2018

1. Introduksjon

Samfunnsvitenskapelig fakultet (SV) ved Universitetet i Oslo (UiO) oppnevnte våren 2018 følgende komité til å gjennomføre den periodiske evalueringen av bachelor og masterprogrammet i statsvitenskap: Førsteamanuensis Leiv Marsteintredet (Universitetet i Bergen), ambassadør Aud Kolberg (Utenriksdepartementet), student Thyra Johanna Tandberg Askevold, samt prof. Bjørn Stensaker (komiteens administrator, LINK, UiO).

En periodisk evaluering er en del av kvalitetssystemet ved UiO, og er en prosess som i hovedsak er innrettet for å gjøre en helhetlig vurdering av programmene, med en spesiell forankring i fakultetets strategiske plan for 2010-2020.

I forkant av evalueringen hadde Institutt for Statsvitenskap (ISV) utarbeidet en egenevaluering som ga komiteen sentral bakgrunnsinformasjon om studieprogrammene, deres innretning og resultater. I tillegg fikk komiteen også tilsendt en del statistikk og studentevalueringer, og annet dokumentasjonsgrunnlag. Komiteen hadde 5. september møter med programledelsen, studiekonsulentene, lærere og ulike studenter ved både bachelor og masterprogrammet. Komiteens synspunkter og anbefalinger er basert på det helhetsinntrykk som datagrunnlaget, møtene og interne drøftinger har bidratt til i komiteen. Komiteen står samlet bak synspunktene og anbefalingene i denne rapporten.

I mandatet for komiteen er det bedt om at den periodiske evalueringen skal vurdere programmet som helhet, og å komme med forslag til anbefalinger til bachelor- og masterprogrammene. Komiteen har forholdt seg til dette i utformingen av rapporten. For mer utfyllende og detaljerte beskrivelser av studietilbudet viser vi derfor til den egenevalueringen utarbeidet av instituttet.

2. Kort om bachelorprogrammet i statsvitenskap

I denne delen av rapporten vil vi gi en kort vurdering av de sterke og svake sider ved bachelorprogrammet slik komiteen oppfatter det. Våre anbefalinger til mulige tiltak bør leses i lys av disse vurderingene.

2.1 Rekruttering, målgrupper, studentopptak, inntakskvalitet

Som dokumentert i egenevalueringsrapporten er bachelorprogrammet attraktivt for studentene, og søkningen til programmet må sies å være god. Antall studenter som har studiet som førsteprioritet er økende og er i dag 2,67 per plass. Poenggrensene for studiet høst 2017 var henholdsvis 46,8 og 52,8 for ordinær kvote. Siden programmet må sies å være stort (155 plasser) er disse tallene en indikasjon på god inntakskvalitet.

BA-studiet i statsvitenskap er en bred innføring i faget, og undervisningen er inndelt i fire tematiske områder; politisk teori, komparativ politikk, offentlig politikk og administrasjon, samt internasjonal politikk, og en metodekomponent. Denne brede deknningen av

statsvitenskapelige områder synes å være et av studiets fortrinn, der studentene selv nevner allsidighet og ulike jobbmuligheter som et av BA-programmets sterke sider og noe som gjør programmet attraktivt. At mange av emnene i statsvitenskap også tas av andre studenter ved UiO er også en klar indikasjon på BA-programmets attraktivitet.

2.2 Programdesign, struktur og læringsmål

Programdesign og strukturen på programmet bærer imidlertid preg av at det er mye stoff som skal dekkes inn, og innledningsvis i studiet er det egne innføringsemner i hvert av de fire tematiske områdene, samt et felles introduksjonsemne med et eget seminaropplegg. Innføringsemnene er preget av et meget stort antall studenter, og programdesignet er lagt opp slik at en tettere oppfølging av studentene i hovedsak skjer i etterkant av innføringsemnene – når antallet studenter innen fordypningsemnene er mer overkommelig.

Læringsmålene for BA-programmet er formulert i henhold til etablerte standarder på feltet, og programmet synes å være designet med en god bevissthet på hvilken kunnskap, ferdigheter og kompetanse som skal opparbeides på de ulike emnene. Samtidig synes ikke læringsmålene å ha svært høy bevissthet hos studenter og lærere.

Programstrukturen legger formelt til rette for studentutveksling, men samtidig er det relativt få studenter som faktisk drar på utveksling (noe som generelt gjelder mange studieprogrammer på SV-fakultetet). Kun 23 av 155 studenter dro i 2016 på utveksling. Antallet studenter som drar på utveksling er høyere på statsvitenskap enn ved mange andre studier ved SV-fakultetet, men egevalueringen understreker at instituttet ikke er fornøyd med disse tallene, noe komiteen er enig i.

2.3 Undervisningsformer/læringsformer/vurderingsformer

BA-programmet i statsvitenskap har forsøkt å utvikle undervisningsformene i de seneste årene – ikke minst i emner på 2000-nivå. Her kan man finne undervisningsformer som inkluderer hjemmeoppgaver, seminarundervisning og forskningsnær undervisning der studentene selv skal utforme problemstillinger og utforske disse.

Egevalueringen vektlegger at instituttet særlig har forsøkt å styrke seminarundervisningen på disse emnene, og har innført tiltak som egen opplæring og oppfølging av seminarledere. Disse tiltakene synes å fungere godt, og koplingen mellom emneansvarlige og seminarledere for å sikre sammenhengen på innholdssiden er et godt grep. Studenter som komiteen snakket med var likevel av det inntrykk at seminarene ikke alltid klarer å aktivisere studentene på den måten som er ønskelig, og at seminarene noen ganger får et «forelesningspreg» som ikke var tiltenkt. Studentevalueringene av de ulike emnene viser også en relativt stor grad av variasjon uten at det er helt klart hvilke faktorer som bidrar til et slikt sammensatt bilde.

På innføringsemnene er variasjonen i undervisningsformer langt mindre, og preges av store forelesninger og skoleeksamener. Det ble nevnt at studentene får minimal individuell tilbakemelding i den første fasen av studiet. Instituttet fremhever selv at årsaken til dette er det store antallet studenter – herunder studenter som tar enkeltemner og som er på andre studieprogrammer. Komiteen ser problemet, men ser det også som svært uheldig at studentene ikke blir eksponert for en praksis og for læringsformer som kan gi dem en «god start» på bachelorløpet.

2.4 Ressurser, infrastruktur og samarbeid

Instituttet oppgir selv at det er ressursutfordringer som hindrer dem i å gi studentene mer oppfølging i de tidlige innføringsemnene, og at de undervisningslokaler som instituttet rår over ikke alltid er tilpasset undervisningsformer som mer vektlegger samarbeidslæring og gruppearbeid.

Instituttet har jevnlig felles samlingspunkter for lærerne hvor spørsmål om undervisnings- og vurderingsformer diskuteres, og som lærerne uttrykker stor tilfredshet med. Disse samlingene synes å være et veldig godt tiltak som gir grunnlag for kunnskaps- og erfaringsutveksling mellom lærerne, og hvor man også blir introdusert for ny kunnskap om tiltak som kan fremme studentenes læring.

2.5 Drop-out, fullføring, resultater

Tallene for BA-programmet antyder at drop-out er et økende problem for studiet, der andelen som slutter er økende – jevnt over alle semestre – de siste tre årene. Selv om det kan antas at drop-out i store BA-programmer ikke er uvanlig, er en akkumulert drop-out andel på 48,7% for 2015 et tall som bør bekymre.

2.6 Relevans

Generelt synes mange av studentene på BA-programmet å fortsette studiene på masternivå, og det er relativt få som slutter for å starte i jobb. Programmet har definert læringsmål som i stor grad synes å reflektere viktige disiplinære kunnskaper og ferdigheter, men det kan argumenteres med at læringsmålene ikke alltid reflekterer dimensjoner og kunnskaper og ferdigheter som etterspørres i arbeidslivet. Samarbeidslæring, jobbe tverrfaglig og muntlige ferdigheter og kompetanse er ikke minst elementer som fremheves av mange arbeidsgivere (jfr selvevalueringsrapporten), og studentene ved BA-programmet kan sies å ha mindre grad av erfaring med slike arbeidsformer. Samtidig skal det også understrekes at studentene synes å opparbeide seg god kompetanse knyttet til selvstendighet, kunnskapstilegning og skriftlige formuleringsevner.

2.7 Anbefalinger

BA-programmet i statsvitenskap har mange kvaliteter, inkludert en god programstruktur, gode studenter og mange engasjerte lærere. Samtidig har programmet utfordringer når det

gjelder det store studentantallet på enkelte emner, fornyelse av undervisningsformer i det tidligste stadiet i studiet, oppfølging av studentene og på internasjonaliserings- og frafallsområdet. Våre anbefalinger er derfor konsentrert om disse områdene.

For det første mener komiteen at instituttet bør vurdere hvordan de store innføringsemnene kan gi studentene en bedre start på studenttilværelsen, skape mer engasjement hos studentene og gi dem kompetanse og ferdigheter som de har nytte av i sin studietilværelse. Instituttet bør vurdere om ikke flere av de store forelesningene kan erstattes av digitale ressurser (videoer, etc.) som kan gi studentene den oversikten som disse forelesningene er ment å skape. Her kan overgangen til Canvas være en mulighet som bør utnyttes mer systematisk. Ikke minst kan det her åpne seg muligheter for mer formativ/summativ bruk av digitalisert «multiple choice» vurdering (testing av breddekunnskap), og mer teambasert/gruppebasert oppfølging og samarbeidslæring. Her kan ulike design være aktuelle. Poenget er imidlertid at komiteen mener at det er viktig at studentene møtes på en god måte når de starter opp bachelorprogrammet, at de lærer seg ulike ferdigheter som de vil ha nytte av senere, og at det skapes et tett læringsmiljø rundt den enkelte student som både kan gi faglig og sosialt utbytte. I dag er det kun fellesemnet som har en tettere oppfølging av studentene i starten av studiet, og en mer omfattende aktivering av ny kunnskap er viktig for det læringsutbytte studentene sitter igjen med. Arbeidet som instituttet har nedlagt på kvalitetsheving av semesterledere kan også være aktuelt i denne sammenhengen, og instituttet bør vurdere om ikke en mer omfattende bruk av «teaching assistants» kan være et aktuelt virkemiddel. Oppsummert mener komiteen at gjennomtenkt bruk av digitale ressurser/læringsmiljø kombinert med oppfølging i mindre grupper kan gi gode resultater – selv innenfor dagens ressursrammer.

For det andre vil komiteen oppfordre instituttet til å fortsette den utforskning av nye undervisnings- og vurderingsformer som mange emner har startet opp med, men der man tar et mer tydelig ledelsesansvar i forhold til hvilke undervisnings- og vurderingsformer som programmet og dets ulike spesialiseringer har et ansvar for. I dag kan noen studenter (avhengig av emnevalg/spesialisering) bli eksponert for mange forskjellige undervisnings- og vurderingsformer, mens andre i svært liten grad møter dette. Her bør instituttet sikre en større likebehandling av studenter slik at alle spesialiseringer reflekterer de overordnede læringsmål som er satt opp for programmet. Som en del av dette kan instituttet med fordel vurdere å øke andelen kollektive læringsformer (teamarbeid/i gruppe), og styrke vekten av muntlig presentasjonskompetanse hos studentene. Et element som også kan vurderes, ikke minst sett i forhold til den suksess som «praksisemnet» har på masternivået, er om ikke en eksponering for arbeidslivsproblematikk kan vurderes innført på bachelornivået – spesielt i forbindelse med bacheloroppgaven. Det bør her også bemerkes at komiteen ser det som uheldig at studentene ikke mottar personlig veiledning på bacheloroppgaven. Her kunne man eksempelvis tenke seg en tydeligere kopling mellom emner på 2000 nivå og bacheloroppgaven som kunne gi studentene mer tilbakemelding underveis.

For det tredje synes det å være et behov for å styrke «merkevaren statsvitenskap» blant bachelorstudentene. Mange av dagens emner er befolket av studenter fra andre fag og programmer – i innføringsemnene helt opp til 2/3 av studentene. Komiteen er enig i egevalueringens vurdering at kullfølelsen med fordel kan styrkes. Deler av problematikken handler også hvordan man tar imot studentene administrativt, og hvilke arrangementer som er spesielt fokusert på bachelorstudentene. Flere av de komiteen snakket med under besøket nevnte at «avstanden er lang fra forelesningslokalene til kontorene i 8 etasje», og instituttet bør vurdere tiltak som kan bryte ned denne barrieren. Her kan aktuelle tiltak være åpne seminarer hvor ansatte presenterer egen forskning til mer sosiale arrangement hvor BA-studentene kan treffe vitenskapelig ansatte i en mer uformell setting. I dag synes SV-info å fungere som både «avlastning/buffer», men også en slags «barriere» mellom instituttet og BA-studentene. Instituttet og fakultet bør se nærmere på dette dilemmaet.

For det fjerde synes komiteen at man ved instituttet bør gjøre en mer dyptpløyende analyse av sine frafallstall, og gå mer inngående inn i hele frafallsproblematikken. Her kan en bl.a. utnytte de data og den empiri som UiO allerede har i sine systemer. Frafaller på BA-studiet er økende, men uten en analyse av mulige årsaker blir det også vanskelig å sette i gang målrettede tiltak.

Tilslutt synes komiteen at instituttet i langt sterkere grad enn hva tilfellet synes å være i dag bør stimulere til mer utveksling på programmet. Dagens programstruktur synes å legge til rette for utveksling, så komiteen mener i prinsippet at utvekslingen bør kunne styrkes med tiltak som er av mer faglig karakter. Her kan en gjennomgåelse av de eksisterende avtaler som finnes, og en tydeligere understreking av de faglige og personlige gevinster som utveksling kan gi være virkemidler som kan skape endring. Et annet tiltak kan være å bruke studenter som har vært på utveksling mer aktivt som "utvekslingsambassadører" for å informere og reklamere for muligheten til å reise på utveksling.

3. Kort om masterprogrammet i statsvitenskap

I denne delen av rapporten vil vi gi en kort vurdering av de sterke og svake sider ved masterprogrammet slik komiteen oppfatter det. Våre anbefalinger til mulige tiltak bør leses i lys av disse vurderingene.

3.1 Rekruttering, målgrupper, studentopptak, inntakskvalitet

Masterprogrammet i statsvitenskap fremstår som et stort og attraktivt studieprogram (110 plasser), og søkningen til programmet er god, noe som gjenspeiles i at man har tre førstevalgsøkere per studieplass. Inntakskvaliteten er derfor vurdert som høy.

Programmet synes også å ha et godt rykte nasjonalt, noe som også gjenspeiler seg hos søkerne. Samtidig rekrutterer masterprogrammet også mange studenter fra eget bachelorprogram.

3.2 Programdesign, struktur og læringsmål

Masterprogrammet er lagt opp som et studieprogram hvor alle studentene skal ha et tyngdepunkt i metode og der analyse og fordypning i faget vektlegges. Programmet er således designet med utgangspunkt i de spesialiseringer som BA-programmet har etablert, og der emnene i stor grad bygger på det grunnlag som er lagt tidligere. Sammenhengen og progresjonstenkingen mellom BA- og MA-nivået er derfor god.

Studentene starter opp programmet med å ta 20 studiepoeng i metode, med muligheter for ytterligere fordypning på 10 studiepoeng i en valgfri metodikk som enten kan tas første semester eller senere i studieforløpet. Dette designet synes å være et svært godt grep – både for å gi studentene en felles metodisk ballast, og gi mulighet for å styrke egen kompetanse i metodikk som kan være relevant for masteroppgaven. Komiteen er også imponert over de mange valgmuligheter som eksisterer på de valgfrie metodeemnene. Gitt de mange faglige spesialiseringmulighetene som finnes innenfor statsvitenskap vurderer komiteen det som positivt at studentene også har mange andre frie valgmuligheter på emner innenfor dagens programstruktur.

Komiteen noterer seg at man ved instituttet har endret omfanget på masteroppgaven fra 30 til 45 studiepoeng. Dette synes mer å være en tilpasning til dagens realiteter enn en omlegging av programdesignet som sådan, og grepet kan således sies å reflektere den vekt og posisjon man ønsker å gi masteroppgaven. Som en del av denne endringen så har komiteen imidlertid fått informasjon som antyder at designseminaret ikke alltid er like godt tilpasset masteroppgaveprosessen. Det er utfordringer knyttet til hvilke tilbakemeldinger studentene skal motta fra henholdsvis designseminar og egen veileder.

Det er i programdesignet lagt til rette for at studentene kan dra på utveksling, men i praksis er det få studenter som velger å dra til utlandet som en del av studiet. Samtidig tilbyr studiet flere engelskspråklige emner, noe som bidrar til at programmet har flere internasjonale utvekslingsstudenter.

Til forskjell fra BA-programmet hvor læringsmål er noe avveid i forhold til det enkelte emne, er prinsippet på masternivået at alle emnene skal ha selvstendige kunnskaps-, ferdighets- og kompetansemål. Dette synes fornuftig ut fra de muligheter til spesialisering som eksisterer på studieprogrammet.

3.3 Undervisningsformer/læringsformer/vurderingsformer

Flere av de ulike emnene på masterprogrammet anvender ulike undervisnings- og vurderingsformer – der noen av disse må sies å ligge helt i front når det gjelder gjennomtenkning og design på undervisningen (simuleringer, policy briefs, etc.). Her har instituttet vært gjennom en stor utviklingsprosess som, selv om dette på langt nær gjelder alle emnetilbud, innebærer at studentene utfordres på og tilegner seg ulike kompetanse og ferdigheter. Samtidig henger mange av de veletablerte undervisningsformene igjen, og «forelesninger» i kombinasjon med individuell skoleeksamen er ifølge selvevalueringsrapporten fremdeles den vanligste kombinasjonen. Dette innebærer også at mer samarbeidslæring/vurdering og systematisk opplæring i muntlig presentasjonsteknikker ikke nødvendigvis er noe alle studenter på masternivå eksponeres for. Av tiltak som har vært satt i verk for å stimulere til mer nytenkning på dette feltet kan nevnes egne møteplasser for vitenskapelig ansatte hvor undervisningsspørsmål diskuteres (se også beskrivelsen av bachelorprogrammet), justeringer i timeregnskapet, og en tettere oppfølging av emneansvarlige. Komiteen sitter likevel med et inntrykk av at mange emneansvarlige har veldig høy grad av autonomi knyttet til design og utvikling av sine kurs. Selv om en slik autonomi er naturlig ut fra den ekspertise som den enkelte lærer innehar på «sine» felt, synes det å være et stort potensial for ytterligere samarbeid og kunnskapsutveksling mellom emneansvarlige. En tydeligere formulert forventning fra instituttets side på at alle bør vurdere å ta i bruk nyere undervisnings- og læringsformer vil også kunne bidra her.

Det faktum at det er langt færre studenter på masteremner enn på bacheloremner tilsier at kvaliteten på interaksjonen i seminarer o.l. er større på førstnevnte nivå. Det forhold at mange masterstudenter har leseplasser i nærheten av de vitenskapelig ansatte skaper også et godt utgangspunkt for tettere interaksjon mellom studenter og ansatte. Komiteen noterer seg at studentene i utgangspunktet har 10 timer individuell veiledning i forbindelse med masteroppgaven, noe som burde gi svært gode muligheter til individuell faglig tilbakemelding underveis i denne fasen. Hvorvidt studentene får tilstrekkelig tilbakemeldinger underveis i de emner de tar i forkant av masteroppgaveprosessen er imidlertid et annet spørsmål. Her vil den store variasjonen i designet på det enkelte emne også sannsynligvis gi store variasjoner i grad av tilbakemelding.

3.4 Ressurser, infrastruktur og samarbeid

Komiteen noterer seg at mange av lærerne uttrykker stor tilfredshet med de systematiske møteplasser som er skapt for å kunnskaps- og erfaringsutveksling, og at man også synes å ha tilstrekkelige ressurser avsatt til veiledning av studenter. Det forhold at mange av emnene på masternivå har færre studenter gjør også at fysiske lokaler ikke utgjør et problem når det gjelder samarbeidslæring og interaksjon.

3.5 Drop-out, fullføring, resultater

Komiteen sitter med det inntrykk at de overordnede resultatene fra masterprogrammet er gode – sett i forhold til de karakterer som oppnås på emner og på masteroppgaven. Frafall

er imidlertid også en utfordring på masternivå, selv om omfanget er betydelig lavere enn på bachelornivået. Det er uklart hva som er de vesentligste forklaringene på dette frafallet.

3.6 Relevans

Komiteen vil berømme instituttet for initiativet som har ledet frem til et «praksisemne» der masterstudenter kan gå ut i både offentlige og private virksomheter for et seks ukers opphold. Emnet er valgfritt, men synes allerede i dag å ha skapt flere positive ringvirkninger både i form av økt interesse fra arbeidsgivere om å tilby slike plasser, og interesse fra studenter som får testet ut egne kunnskaper og ferdigheter. Studentene kan samtidig kombinere praksisemnet med kurs ved Karrieresenteret ved SV-fakultetet slik at de bedre er i stand til å utforme egen CV og bli tydeligere på egne kompetanser og ferdigheter. Designet på praksisemnet, hvilke aktiviteter studentene skal inngå i, og opplegget rundt praksisemnet er gjennomtenkt og fremtidsrettet.

3.7 Anbefalinger

Komiteen er av den oppfatning at masterprogrammet i statsvitenskap er et veletablert og velorganisert program som har sterke kvalitetstegn både i form av god inntakskvalitet, høyt faglig nivå i emnene, og gode resultater. Programmet demonstrerer også evne til fornyelse i programdesign og undervisnings- og vurderingsformer, selv om man her har et større potensial å ta ut.

En første anbefaling er knyttet til metodeundervisningen og hvordan denne er koplet til statsvitenskap og de fordypninger som eksisterer innen faget. Her har instituttet allerede gjort gode grep knyttet til å lage valgfrie emner som kan tilpasses masteroppgavens tematikk og analysebehov. Samtidig synes den introduserende metodeundervisningen å fremstå som noe generell, og det synes ikke alltid at studentene ser koplingen mellom metodeundervisningen og statsvitenskap. Fordi masterstudiet starter med et fullt semester med metodeemner, synes det viktig å gi studentene en tydelig beskjed om hvilken relevans dette har for faget. Her kan kanskje flere konkrete eksempler fra ulike deler av statsvitenskapen bidra til å gi studentene en sterkere følelse av relevans til faget, og en styrket forståelse av hvilken kompetanse og hvilke ferdigheter de sitter igjen med i etterkant av emnet. De mange valgfrie emnene som eksisterer innen metode kan i prinsippet også utgjøre en utfordring i forhold til å skape en integrert forståelse av metodekunnskapen. Det forhold at mange lærere er involvert i ulike kurs kan skape utfordringer når det gjelder sammenhengen mellom det introduserende metode emnet og de mange valgfrie emnene. Systematiske møteplasser for de emneansvarlige for å diskutere innretningen på og sammenhengen mellom emnene kan her være hensiktsmessig.

Komiteen vil også komme med en anbefaling om å forsterke den påbegynte fornyelse av undervisnings- og vurderingsformer i det enkelte emner. Komiteen er av den mening at en omlegging til Canvas er en mulighet for mer systematisk å utforske de muligheter som

finnes. Man bør spesielt vektlegge formativ tilbakemelding til studenter, enten gjennom «peer-learning» aktiviteter, eller ved utvikler former for samarbeidslæring, eventuelt kople inn PhD-studenter enda sterkere i seminarundervisning o.l. Komiteen synes det er svært positivt at instituttet erkjenner de organisatoriske rammebetingelser som kan hemme og fremme en slik omstilling, og vil antyde at det påbegynte arbeidet med å revidere timeregnskapet kan ha ytterligere potensial – ikke minst siden det fremdeles synes å være mer «lønnsomt» for den enkelte underviser å gjennomføre undervisning som forelesning heller enn i andre formater.

Komiteen vil berømme den tidsressurs som er tilgodesett til veiledning av masterstudentene i selve masteroppgaveprosessen, men ser også en del muligheter til forbedring av flere forhold rundt oppgaveskrivingen. For det første synes mange studenter å ha eksterne veiledere, og selv om dette kan være hensiktsmessig i form av ekspertise/kunnskap, utgjør en slik «outsourcing» også en potensiell kvalitetsutfordring. Et opplæringstilbud til eksterne veiledere bør derfor vurderes. For det andre kan man stille seg spørsmål med om tidsressursen til veiledning kunne vært mer fleksibel, og der deler av denne kunne vært brukt med hell i forkant av oppgaveskrivingen, og der dette ses i sammenheng med designseminar, valg av veileder, og oppgavetema. Komiteen er kjent med at instituttet har prosesser på gang i forholdet mellom designseminar og oppgaveskriving, og vil understreke veiledningsressursens potensial i denne forbindelse.

Komiteen synes også at antallet utreisende studenter på masternivået er noe lavt, og anbefaler at instituttet reflekterer mer rundt hvorfor utreise ikke synes attraktivt for studentene. Sett i forhold til programstrukturen burde det ikke være noe i veien for at flere studenter reiste ut som en del av studieløpet. Samtidig har masterprogrammet også en interessant mulighet knyttet til de innreisende utvekslingsstudentene, og der man kan tenke seg «internasjonalisering hjemme» som en alternativ strategi, der de innreisende studentene utnyttes mer aktivt i undervisningen.

Komiteen vil også understreke at praksisemnet som er etablert har et stort potensial for utvikling – selv om det allerede har gitt gode effekter. Ikke minst er det mulig å tenke seg at arbeidsgiverne som er tilknyttet emnet kan koples nærmere instituttet, ikke minst for å kvalitetssikre det opphold som studentene har i praksis, og øke utbyttet for både studenter og arbeidsgivere. Dette kan også skape interessante muligheter for å tydeliggjøre arbeidslivsprofilen til statsvitenskapsstudiet. Å skape systematiske arenaer for erfarings- og kunnskapsutveksling kunne også gi instituttet merverdi i forhold til generell «merkevarebygging».

4. Avsluttende refleksjoner og overordnede betraktninger

I en evaluering vil ofte forbedringsområder ved studietilbudene ha størst oppmerksomhet, og komiteen vil i denne sammenheng understreke at både bachelor og masterstudiet i

statsvitenskap fremstår som svært solide program, og der det ikke er vanskelig å trekke frem kjennetegn som indikerer at programmene holder høy kvalitet: Spesielt masterprogrammet fremstår som godt etablert, og som har opparbeidet seg en «merkevare» i arbeidsmarkedet; det er mange søkere til programmet, og muligheten for å selektere studenter med gode forkunnskaper og motivasjon synes svært gode. Kandidatene synes attraktive på arbeidsmarkedet. Svært mange av resultatene til programmet er i tråd med læringsmålene som er skissert. Bachelorprogrammet har også mange kvaliteter, men fremstår i mye mindre grad som et selvstendig program – mer som et grunnlag for videre studier. At mange fra bachelorprogrammet velger å fortsette med masterstudier innen statsvitenskap er slik sett en bekreftelse på denne antakelsen. Samtidig er formelt sett også en bachelorutdanning en selvstendig utdanning som i prinsippet skal gi kompetanse og ferdigheter som er etterspurt i arbeidsmarkedet. Her synes det å være rom for at instituttet reflekterer over måter bachelorprogrammet kan fremstå med en mer selvstendig profil, og ikke bare som en basis for senere masterstudier.

I forhold til studentutveksling synes denne å være noe lav – både på bachelor- og masterprogrammet. En refleksjon komiteen har gjort seg er at fokuset på utveksling kanskje noen ganger får et for snevert perspektiv, og at instituttet kanskje heller enn å tenke tradisjonell «utveksling» kunne utvikle en mer overordnet «internasjonaliseringsstrategi» der de ulike elementene inngår. I dette ligger det ingen kritikk av manglende internasjonal kontakt som sådan, men mer en påpekning av en manglende systematisk utnyttelse av de mange kontaktpunkter som instituttet har – innen faget, hos studentene og blant de ansatte. Her foreligger det store muligheter til å tenke utvikling av digitalt baserte fellesemner med læresteder i utlandet (som ikke betyr fysisk utreise), muligheten av å utnytte de mange innreisende studentene og deres kunnskaper i undervisningen, samt å trekke veksler på den stadig mer internasjonalt orienterte staben ved instituttet.

I egnevalueringen som komiteen fikk tilsendt var et av de tydeligste ønskene at man gjerne ville ha innspill til hvordan man kan skape bedre og mer dynamiske læringsmiljø både på bachelor og masternivået. Man ønsket også innspill til hvordan studentene kunne styrke sine ferdigheter i gruppearbeid og i muntlig presentasjon. Komiteen har formulert flere innspill på disse utfordringene foran, men vil avslutningsvis peke på den sterke sammenhengen som det sannsynligvis er mellom undervisnings- og vurderingsformer og sosialt læringsmiljø. Tiltakene som vi har anbefalt knyttet til å styrke oppstarten på bachelorstudiet handler ikke bare om å gi studentene en del grunnleggende ferdigheter, men også å styrke samholdet og den tryggheten de trenger for å utvikle disse ferdighetene. Læringsaktiviteter i mindre grupper og i omgivelser som oppleves inkluderende for studentene vil sannsynligvis skape sterkere sosiale bånd og en sterkere tilhørighet til studiet. For noen kan slike tiltak også være avgjørende for om de velger å fortsette med sine studier i statsvitenskap. Tiltak som iverksettes bør derfor i så stor grad som mulig prøve å samordne innholdsmessige ambisjoner i studiene, administrativ koordinering og sosiale arrangementer. Dette er vanskelig, men vil sannsynligvis ha betydelige effekter.